

DE ACTIE VOOR HET LIMBURGS

Aanleiding

De Taalunie, samen met het Meertens Instituut en Universiteit Gent, publiceert het onderzoeksrapport *Staat van het Nederlands. Over de taalkeuzes van Nederlanders en Vlamingen in het dagelijks leven* (8 mei 2017). Via een online-enquête is bevestigd wanneer en hoe vaak mensen denken het Nederlands te gebruiken en wanneer andere talen. Ruim 6.500 mensen hebben deze enquête ingevuld: 3.003 Nederlanders (133 Friezen) en 3.419 Vlamingen (113 Brusselaars). Aan sprekers van een dialect is gevraagd om dialect te beschouwen als Nederlands. Dus als iemand vindt dat hij thuis altijd dialect spreekt, dan moest hij als antwoord invullen dat hij thuis altijd Nederlands spreekt. Een vragensteller uit Limburg (Paul Weelen, Uitgeverij Tic) vraagt de Taalunie of zij weet dat zo'n 70% van de Limburgers thuis een andere taal spreken. Een woordvoerder van de Taalunie antwoordt 'dat het Limburgs door de Taalunie niet als een aparte taal beschouwd wordt, maar als een grensoverschrijdende streektaal van het Nederlands. (...) Door het Limburgs als een aparte minderheidstaal te erkennen, zou de sprekers van het Limburgs in feite de status van moedertaalsprekers van het Nederlands worden ontzegd en daar is de Taalunie geen voorstander van.' Deze uitspraak druist in tegen de erkenning van de Nederlandse overheid die de dialecten in Limburg onder de naam Limburgs – naast het Nedersaksisch evenals het Fries – als regionale talen onder het Europees Handvest in 1997 erkend heeft. Deze zienswijze maakt alle personen die in Limburg dialect en Nederlands spreken tot eentalige sprekers van het Nederlands waarin het dialect gezien wordt als een variant op het Nederlands gelijk een Nederlands uitgesproken met een zachte –g of een Gooise 'kinderen voor kinderen' –r.

Verloop

Een online-brief is geplaatst (16 mei) op de website <http://www.petitie24.nl/petitie/1013/wij-spreken-limburgs> waarin initiatiefnemers Leonie Cornips en Joep Leerssen afstand nemen van bovenstaande visie van de Taalunie. In een kort tijdsbestek ondertekenen vele prominente Limburgers deze brief getiteld: 'Wij spreken Limburgs maar de Taalunie wil dit niet weten' onder wie politici als Minister Ploumen, gedeputeerde Koopmans, musici als André Rieu en Gé Reinders, schrijvers als Connie Palmen, Wiel Kusters, Ton van Reen en Jacques Vriens, filmregisseur en Gouden Kalf-winnaar Remy van Heugten, gezaghebbende hoogleraren als Dekkers, Corbey, Mathijssen, Nissen, Roebroeks en Tummers, taalkundige hoogleraren als Backus, Kroon, Vallen en tientallen andere academici, museumdirecteuren zoals Schatorjé en pers/media professionals van *De Limburger* en *L1 tv/radio*.

Vrij snel laat de Taalunie op haar website weten (16 mei 2017): 'Vorige week zijn de resultaten verschenen van een groot onderzoek naar de Staat van het Nederlands. Naar aanleiding daarvan hebben een aantal mensen die Limburgs spreken, aangegeven zich onvoldoende erkend te voelen. De Taalunie betreurt dat. In samenspraak met de onderzoekers wil de Taalunie beziën welke aanpassingen er mogelijk zijn in de vraagstelling bij vervolgonderzoeken. Daarnaast heeft zij contact gezocht met betrokkenen en deskundigen uit Limburg om hen uit te nodigen voor een gesprek. De Taalunie vindt aandacht voor taalvariatie binnen Nederland en Vlaanderen van groot belang en wil deskundigen daar uiteraard bij betrekken.' Deze tekst suggereert dat het Limburgs nog steeds onder taalvariatie in het Nederlands valt.

Ondertussen stromen de handtekeningen binnen. De limiet van vijfhonderd wordt opgehoogd naar duizend en dan naar tweeduizend. Op 22 mei is het beoogde resultaat van tweeduizend ondertekenaars bereikt. De tweeduizend handtekeningen van prominente Limburgers en andere betrokkenen in zeer korte tijd laten zien dat de initiatiefnemers een

goed beeld hebben van breed gedragen gevoelens en ervaringen van dialectsprekers als tweetalige sprekers in Limburg.

Eindresultaat

De Secretaris van de Taalunie heeft de initiatiefnemers toegezegd met alle betrokkenen in gesprek te gaan om ‘een nieuw perspectief op de talen die binnen Nederland worden gesproken’ te ontwikkelen en ‘hoe in de volgende fase in *Staat van de Taal* ook aandacht kan worden besteed aan Nederlanders die naast de standaardtaal een regionale taal spreken. Natuurlijk en vanzelfsprekend is daarbij sprake van tweetaligheid,’ aldus de Secretaris.

De meer dan tweeduizend ondertekeningen en alle publiciteit erom heen leidt ertoe dat de stemmen uit Limburg de publieke opinie bereiken en zo de ontkenning en het doodzwijgen van het Limburgs in vervolgrapportages van *Staat van het Nederlands* teniet zullen doen.

Prominente Limburgers die ondertekend hebben

- *Marcel Abrahams* – Media Groep Limburg
- *Luc Amkreutz* – Dr., conservator Prehistorie, Rijksmuseum van Oudheden
- *Ad Backus* – Hoogleraar Linguïstiek en Sociolinguïstiek, Universiteit Tilburg
- *Frens Bakker* – gepromoveerd op Noord-Limburgs, Radboud Universiteit
- *Pierre Bakkes* – Dr., Ex-streektaalfunctionaris Nederlands-Limburg.
- *Leo Barjesteh van Waalwijk van Doorn* – Directeur Museum Het Ursulinenconvent – Internationaal Museum voor Familiegiedenis, Eijsden
- *Barbara Beckers* – Hoofdbibliothecaris Sociaal Historisch Centrum voor Limburg
- *Marc Beerens* – Uitgever
- *Colla Bemelmans* – Sjriever
- *Diana Camps* – Promovenda, onderzoek naar hoe Limburgs als schrijftaal tot stand komt, Universiteit Oslo
- *Raymond Corbey* – Hoogleraar culturele antropologie en wetenschapsfilosofie, Universiteit Leiden; lid van de Wetenschappelijke Adviesraad van het Limburgs Museum (Venlo); fellow van de Stichting Eugène Dubois.
- *Leonie Cornips* – Hoogleraar Taalcultuur in Limburg, Universiteit Maastricht
- *Odin Dekkers* – Limburger en Hoogleraar Engelse Letterkunde
- *Tom Doesborg* – Programmamaker L1
- *Martin Drenthen* – UHD milieufilosofie, Radboud Universiteit
- *Theo Engelen* – Hoogleraar Radboud Universiteit
- *Guus Extra* – Emeritus Hoogleraar Taal & Minderheden, Universiteit van Tilburg
- *Joep Geraedts* – Emeritus Hoogleraar Maastricht, voorzitter Dr. Winand Roukens Fonds, Manjifieke Rector Narrenuniversiteit Limburg (NUL)
- *Fons Geraets* – Programmamaker regionale omroep L1
- *Leo Herberghs* Dichter – schrijver
- *Remy van Heugten* – Filmregisseur
- *Lej Heijenrath* – Vice-voorzitter Veldeke en Raod veur ’t Limburgs
- *Roeland van Hout* – Hoogleraar toegepaste taalkunde en variatielinguïstiek, Radboud Universiteit, voorzitter Raod veur ’t Limburgs
- *Merlijn Huntjens* – PANDA en Stadsdichter Heerlen
- *Fernand Jadoul* – Honorair consul van Luxemburg, voorzitter Stichting Maaslandse Monografieën

- *Anton Kirkels* – Woordvoerder cultuur in Provinciale Staten
- *G.P.J. Koopmans* – gedeputeerde Cultuur en Erfgoed van de Provincie Limburg
- *Sjaak Kroon* – Hoogleraar Meertaligheid in de multiculturele samenleving, Tilburg University
- *Wim Kuipers* – dichter, onderzoeker Limburgse taal, Maastricht
- *Wiel Kusters* – dichter
- *Mybeth Lahey* – Taalkundige, Nijmegen
- *Joep Leerssen* – Hoogleraar, Universiteit van Amsterdam
- *Peter Lenssen* – Auteur ‘Bitterdagen’
- *Marita Mathijssen* – Emeritus Hoogleraar, Universiteit van Amsterdam
- *Lei Meisen* – Limburgs dialectspreker - Nieuw Zeeland
- *Yuri Michielsen* – Dr, MA, LL.M (Harvard), projectcoördinator Limburgse Corpus Dictionair, San Francisco & Maastricht
- *Xavier Moonen* – Bijzonder hoogleraar Universiteit van Amsterdam / bijzonder lector Zuyd Hogeschool Heerlen
- *Margot Mulken* – Hoogleraar, decaan Letterenfaculteit Radboud Universiteit
- *Henk Münstermann* – Docent Open Universiteit, Heerlen
- *Peter Nissen* – Hoogleraar Radboud Universiteit Nijmegen
- *Camille Oostwegel* – Propriétaire-Fondateur, Consul Honoraire de France à Maastricht
- *Armand Opreij* – Wethouder gemeente Eijsden-Margraten
- *Connie Palmen* – Schrijver
- *Moon Peerboom* – Ambassadeur taal en cultuur Kerkrade
- *Robin Peeters* – Filmmaker, Mosasaurusfilm Maastricht
- *Liliane Ploumen* – Minister
- *Frans Pollux* – Muzikant, schrijver, dichter, columnist
- *Stefanie Ramachers* – Taalwetenschapper, Radboud Universiteit
- *Ton van Reen* – Schrijver
- *Gé Reinders* – Zanger Roermond
- *André Rieu* – Violist, orkestleider
- *Marjorie Rieu* – Vertaler, auteur, redacteur van Dale
- *Wil Roebroeks* – Hoogleraar, Universiteit Leiden
- *Renée Römken* – Directeur-bestuurder Atria. Bijzonder hoogleraar Gender based violence - Universiteit van Amsterdam
- *Frank Ruber* – Journalist LI
- *Gijsbert Rutten* – Universitair docent en onderzoeker, Leiden
- *Paul Sars* – Hoogleraar Deutsche Sprache und Kultur, Radboud Universiteit
- *Jos Schatorjé* – Directeur Limburgs Museum, Venlo
- *Anja van Schijndel* – MA, Docent Master SEN, LIST-begeleider, DENK!-begeleider, coördinator lesplaats Sittard. Fontys Opleidingscentrum Speciale Onderwijszorg (OSO)
- *Ray Simoen* – Redacteur De Limburger/Limburgs dagblad, redactie ‘Limburgensia’
- *Lou Spronck* – Dr., Publicist over (vnl. 19e-eeuwse) geschiedenis, taal en literatuur in Limburg
- *Marianne Starren* – Universitair Hoofddocent, Center for Language Studies, Radboud Universiteit, Nijmegen
- *Petra Stienen* – Publiciste
- *Sjef Stijnen* – Hoogleraar afstandsonderwijs voor leraren Heerlen, Maastricht.
- *Lotte Thissen* – Promovenda Universiteit Maastricht, onderzoek taal en identiteit in Limburg

- *Paul Tummers* – Emeritus decaan en hoogleraar
- *Guus Urlings* – Cultuurredacteur van De Limburger
- *Michiel de Vaan* – Universitair docent en onderzoeker, Lausanne
- *Jacques Vriens* – Kinderboekenschrijver
- *Paul Weelen* – Schrijver, zanger, uitgever, voorzitter St. LiLiLi
- *Bert Weltens* – Senior docent Zuyd Hogeschool
- *Nina Willems* – PANDA, theatermaker
- *Ton van de Wijngaard* – Streektaalfunctionaris Provincie Limburg